CATALUNYA SOCIAL

Òrgan d'ACCIÓ POPULAR

Any XII. Núm. 560 — Un any, 12 ptes. — Núm. solt, 25 cts. — 23 abril 1932

Redacció: Portaferrissa, 13 bis
Telèfon 21160 - BARCELONA

PUBLICACIÓ SETMANAL

Administració: Duran i Bas, 11
Telèfon 17605 - BARCELONA

Sant Jordi, salveu la Generalitat!

Ens trobem en el segon any de celebració de la diada de Sant Jordi dins la restauració de la Generalitat de Catalunya. El dia 14 d'abril de 1931 es proclamava una República catalana, de tres dies de durada, i ben aviat renaixia de les cendres patriòtiques la nova Generalitat de Catalunya. La illusió dels catalans semblava veure's satisfeta. Però, oh desengany!, la Generalitat renaixia sense Sant Jordi. El Sant Cavaller arribava al cap de vuit dies del reconeixement de la Generalitat per part del Poder Central, i no trobava lloc on enquibir-se dins la casa dels seus vells amors, dins la casa dels seus catalans. N'era foragitat i ni menys volien respectar, no la seva santedat, sinó ni tan sols les seves tradicions ni la seva vàlua dins la història de Catalunya.

La diada del 23 d'abril, flairosa de roses i encegadora de llum, era a la Generalitat un dia com un altre; el seu President, el successor, salvant distàncies, de Pau Claris, no retia culte públic al Sant Patró de Catalunya; i els Consellers portaven a flor de llavi una ganyota anticlerical i laïcista que Sant Jordi no havia contemplat mai en aquella casa, ni tan sols durant els temps ingrats de la Dictadura! Només al matí, de bon matinet perquè les orelles dels dirigents de la Generalitat no s'ofenguessin, la benemèrita "Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat" alçava les seves veus corals i pietoses dins la Capella roenta de la fe dels catalans; però ben aviat restava esvaït el seu eco i la diada del Sant Cavaller de les nostres amors patriòtiques i santes passava com un altre dia qualsevol, fred i laic. El pit dels nobles fills d'aquesta terra, que dalejava la restauració de les seves velles institucions, restava oprimit davant el trist espectacle, i la majoria dels catalans no se sentia representada per aquells homes que, en un moment de bogeria collectiva, arrabassaven de les seves mans les seves més glorioses i fecundes amors i tradicions. La Generalitat quedava restaurada; però no la Generalitat nostra, la de Catalunya cristiana, la històrica; era una institució freda, espaordidora per a l'ànima dels catalans de veritat, ço que s'havia procurat novament instaurar. Els catalans, amb Sant Jordi gloriós, restaven allunyats d'aquella Casa gòtica, joiell de les nostres tradicions, arca santa de la nostra història.

Ha passat un any! I les coses, no solament no han canviat, sinó que s'ha vist accentuada encara la nota laïcista, persecutòria de tot sentiment religiós, enemiga de Sant Jordi. Ara, precisament fa pocs dies, sempre amb el do de la inoportunitat que caracteritza la política d'aquells dirigents, el Crist i els Sants han estat foragitats de les sales de la Casa de Caritat i fins dels Hospitals depenents d'aquella Generalitat, sense consideració al sentiment religiós més pregon dels veritables catalans. I Sant Jordi, tancat en el joiell magnífic de la seva Capella, ha hagut de presenciar com la Santa Verge de Montserrat, Patrona de Catalunya, ha estat esborrada del gran Saló del Casal i tapades les seves restes murals amb un tapís de les quatre barres, com si aquestes representessin cosa distinta de la Catalunya cristiana, plenòrica de fe i de sentiment tradicional i religiós. I n'ha restat entristit i esgarrifat!

Oh, gloriós Sant Jordi! Vós, que en la vostra immutabilitat haveu vist transcórrer la corrua dels segles i podeu menysprear aquests gestos tràgics amb el vostre eternal somriure, no ens deixeu de la vostra mà en aquesta diada en què, vora la vostra Creu, floriran les roses espirituals de milers dels vostres catalans que saben que la seva naturalesa espiritual és fermentada amb el llevat de Crist i que sense ell la Catalunya nostra no seria Catalunya ni la Generalitat representaria més que una carcassa buida de sentit i estranya a milers de cors i de voluntats que esguarden Déu i Catalunya com coses inseparables. Protegiu-nos a tots i feu que l'any vinent puguem tots entrar al nostre Palau català amb el front alt i el cor obert perquè Vós n'hagueu pres altre cop la possesió que us en correspon.

Volem el recobrament de la personalitat de Catalunya; volem la Generalitat. Però una i altra pastades en l'esperit de la nostra història, ja que la Generalitat sense Sant Jordi no és la nostra Generalitat. Sant Cavaller: deslliureu altre cop la Donzella catalana, que si un cop corregué el perill de caure sota Dictadures dominadores del seu esperit, avui corre el perill de caure sota les tenebres d'una civilització anticristiana, que no és la nostra!

Fantasies evangèliques

Simó Pere

PER JORDI ARNAU

IV

Buscant el Messies

Era un dia clar i abonançat del mes de gener, a entrada de fosc, que Andreu fatigat, amb les sandàlies i els baixos de la túnica polsosos, es deixava caure damunt el pedrís de l'entrada de la casa habitada per son germà Simó. Aquest l'anava a interrogar sobre el darrer viatge, però Andreu tenia pressa per parlar i esbotzà amb aquestes paraules:

—Simó; hem trobat el Messies.

— Joan! Oi?

— No; Jesús de Natzaret.

— De Natzaret? I Joan què?

— És Joan qui me l'ha fet conèixer.

Simó no va respondre. Esperava una més llarga declaració. Efectivament, Andreu portava una llarga història per contar i féu així:

— Joan del Zebedeu i jo anàvem disposats a posar en clar la missió d'aquell que bateja a les vores del Jordà, i ens en anarem a Bethabara, sabedors que Joan, pujant riu amunt, s'havia de trobar per aquells indrets. I allí era amb tota una colla de seguidors, batejant a la vora del riu, prop del pont nou que el travessa en el camí de Bethabara. En això un caminant anava tot sol camí enllà amb aire de passar a l'altra banda. Ens trobàvem el del Zebedeu i jo prop del Baptista, quan aquest, posant-se la mà damunt les celles i guaitant camí enllà, ens va senyalar amb el dit aquell home que passava i em diu ple d'emoció: "Veus aquí l'Anyell de Déu." Jo que li faig: "Voleu dir el Messies?" I ell ens respon: "Aquell que em va enviar a batejar amb aigua m'havia dit: Aquell sobre el qual veuràs davallar l'Esperit Sant i reposar damunt Ell, és el que bateja en l'Esperit Sant. I jo ho he vist allà a Betània del Jordà després de batejar-lo i he donat testimoni de què aquest és el Fill de Déu."

"Jo impulsivament prenc al del Zebedeu pel braç i me l'emporto més corrent que caminant vers la punta del pont per on aquell havia de passar. Tornant la vista vers Joan el veiérem encara peu dret, amb la mà esquerra al front i la dreta senyalant. Sí; aquell que venia era Jesús de Natzaret, aquell mateix que fa temps vàrem tenir d'hoste a Cafarnaüm, aquell mateix que tu ens vas portar amb la barca de sota Corazaïn. El cor em va saltar. Jo diria que anava tot ell aureolat de llum en aquell moment. No fou, però, més que un moment que el vaig veure així. Arribat que fou davant de nosaltres ens preguntà dolçament: "Què cerqueu?" I jo que faig: "Mestre, on viviu?, que voldríem anar amb vós." Ell em respongué: "Veniu i veieu." I anàrem amb Ell tot a poc a poc fins a Bethabara i li contàrem que Joan ens l'havia mostrat com el Messies Fill de Déu i que havíem sentit un impuls irressistible d'anar-lo a trobar. Ell fou amable amb nosaltres, ens portà al diversori on Ell posava i ens tingué en sa companyia des de mitja tarda fins negra nit."

Simó estava amb els ulls fora del cap i anava passant per les més contradictòries impressions. De bell antuvi somreia incrèdul, després escoltava amb la boca badada i aguantant-se l'alè per no perdre un mot, més tard prenia un posat d'astorament davant la transcendència del missatge. Quan Andreu hagué acabat, tot just si Simó tingué esma de dir:

— I que parlareu amb Jesús a Bethabara?

— Oh, sí! Parla d'una manera! Aquí, si et recordes, va dir poques paraules; Eunomos portava la conversa, però allí amb nosaltres, saps?, parlava com un amic que s'esplaia i com un mestre que ensenya. Jo no t'ho sabré dir bé. Tot plegat és més dolç que Joan en la veu i en el que diu. Creu-me; tindrà més seguidors. Ens deia..., ah, sí!, ens deia que el temps era arribat en què s'havien de complir els oracles. Que teníem ja el regne dels cels entre nosaltres, però que molts, perquè eren dolents, no ho sabrien creure. Que el regne dels cels era com un tresor enterrat en un camp que bé valia la pena de vendre-ho tot per comprar el camp i desenterrar el tresor que és d'un valor incalculable; que s'ha de cercar el regne dels cels i s'ha de fer poc cas de totes les altres coses; que les espigues del seu camp ja eren rosses i que havia de menester molts segadors per a segar i agavellar el blat; i moltes altres coses així, sempre en un to senzill com si parlés a gent del poble.

Llavors, Simó, a qui una idea nova li furgava el cervell, va començar a donar-li forma amb aquesta pregunta:

— I ara Joan com queda davant els seus que el creien, o més ben dit, el crèiem Messies?

Respon Andreu:

— Jo he sentit dir tot el que Joan ha manifestat sobre aquest punt. Allà, riu avall, prop de Betània del Jordà, el sanedrí li va enviar missatgers a preguntar-li si ell era el Messies promès pels profetes i no s'hi va pensar poc ni molt a dir que no era tal, ni tampoc profeta; que ell batejava amb aigua, però que entremig d'ells ja hi havia aquell de qui no se sentia digne de deslligar la corretja de la sandàlia, el qual batejaria en l'Esperit Sant. I l'endemà mateix, havent vist passar Jesús, s'encarà amb els que el seguien i els digué que Jesús era l'Anyell de Déu, el qui treu el pecat del món i que volia manifestar-lo a tot Israel. El que és que els deixebles de Joan estan de tal manera per ell que es veu que no el volen entendre. Ja saps que Joan parla clar i no fa embuts.

— I per què Joan no el segueix, a Jesús?

— Jo també em faig aquesta pregunta. Jo què sé... hi envia els altres i ell es queda. Ès clar que aquí hi ha un misteri. Jo m'ho explico dient que Joan és home extremosament mesurat que seguix una veu superior que li dicta el que ha de fer i no dóna per res del món un pas més enllà. Potser té por que se li esbarriïn els deixebles i els vol ensinistrar a conèixer el Messies, si cal d'un a un. Jo què sé!

Simó impetuosament exclamà:

— Jo vull veure Jesús i mirar-me'l amb uns altres ulls que la darrera vegada. On he d'anar?

I respongué Andreu:

— Jo li vaig dir que t'hi portaria i Ell em va respondre que ens esperaria a Jariquea i que d'allí estant potser aniria a Natzaret.

Simó, decidit, digué:

— Marxarem demà abans de la claror, si et sembla, i el pregarem que torni altra vegada a Cafarnaüm. Aquí trobarà altres seguidors per a anar allà

on vulgui. Ara és el temps d'Israel, i és una glòria per a la nostra Galilea que el regne del Messies comenci aquí i aixecarem tota la Galilea contra Herodes i contra Roma i crec que tot Israel estarà per nosaltres. No espera altra cosa. Digui Eunomos el que vulgui, s'ha de restablir el regne d'Israel en un descendent de David.

— És així com dius, Simó. Precisament Josep, el pare de Jesús, era de la casa de David i va venir al món en la mateixa Betlem, a l'ombra de les runes del castell d'aquell gran rei d'Israel, i tu i jo i els del Zebedeu haurem estat els primers a conèixer el Messies i bé podem esperar ésser els seus primers lloctinents. Ens esperen dies de glòria: ¡lloat sigui el Déu Totpoderós d'Israel que ve ara a visitar el seu poble humiliat per exaltar-lo sobre totes les nacions de la terra!

I així s'adormiren en somnis de grandeses aquells pobres pescadors que ja es veien asseguts l'un a la dreta i l'altre a l'esquerra del novell soli que havia alçat la seva fantasia.

* * *

L'endemà, de bon matí, encara no havien caminat quatre hores, que Simó i Andreu trepitjaven el camí prop de les primeres cases de Jariquea quan el sol ja era alt damunt les serralades transjordàniques. En aquell precís moment sortia Jesús de Natzaret de la primera de les cases com en disposició de començar la jornada i a dues-centes passes trobà els que l'anaven a veure. Abans que cap dels germans digués una paraula Jesús es dirigeix a Simó:

— La pau sigui amb tu i amb el teu germà. Prou bé que el tinc present i tu ets Simó fill de Jonàs; però vindrà dia que et diran Pedra.

— Senyor; Andreu m'ha parlat de vós i del que havia dit de vós el Baptista. ¿On aneu, senyor, que jo us seguiré allà on convingui? Allisteu-me entre els vostres. Si us haig de dir, però, el que penso, podríem anar a Cafarnaüm, que vós ja coneixeu, allí trobareu bona gent que us seguiran, dels quals vós en fareu el que voldreu. I si la sort us acompanya com jo penso, tot Israel vindrà amb vós i pel voler de Déu haurà tingut fi l'esclavitud i la ignomínia del nostre poble.

Jesús li respongué:

— Atura't Simó, no saps encara de quin esperit ets ni coneixes qui t'empeny. Aneu-vos-en a casa vostra uns dies encara a pescar peixos, jo no trigaré gaire a venir a cercar-vos per fer-vos pescadors d'homes amb unes xarxes que no heu vist mai. No és arribada encara la meva hora, ja us avisaré i llavors vindreu amb mi.

(Continuarà.)

De la condició dels obrers

PER LLUÍS G. FÀBREGA I AMAT

Si es fes l'historial de la condició dels obrers en els últims quaranta anys, podríem treure'n eloqüents ensenyances.

Quan el Papa Lleó XIII publicà la seva Encíclica *Rerum Novarum*, en ella assenyalava les condicions de com havien d'ésser tractats els obrers i ensems feia sàvies admonicions als patrons, en el sentit que concedissin un tracte més humà i justicier als qui treballen.

Nosaltres voldríem que els obrers llegissin i estudiessin. Llavors es donarien compte exacte de quins són els qui els procuren el bé i els qui procuren de perdre'ls.

L'Església Catòlica, en el seu llarg historial de segles i més segles, ha palesat a bastament preocupar-se de la condició dels obrers, senyalant als legisladors quines són les obligacions dels governants en un problema tan transcendental.

I no n'ha tingut prou amb indicar als legisladors llurs obligacions envers les classes traballadores, sinó que ha dirigit la seva veu autoritzada vers els patrons, dient-los que havien d'usar de més caritat i justícia en profit dels qui treballen.

Tot el que l'Església ha predicat sempre en el sentit d'afavorir els obrers, ha semblat a molts patrons que era una exageració a la qual no estaven obligats per cap raó. Predominava sempre l'esperit mesquí, que feia que els patrons obtinguessin major producció, majors guanys amb menys despeses, ço que creava un desequilibri social que feia esborronar, car, al costat del luxe i desenfrè, podien contemplar-se els més paorosos quadros de misèria que l'espectre de la fam feia espaordir les classes necessitades i paupèrrimes.

Els amos no tenien altre afany que el de acumular riqueses, que en la major part dels casos representaven la sang i la mateixa vida dels treballadors.

Cares compungides i esquelètiques, martiritzades per la fam; dones i criatures explotades de tal manera que donaven la impressió d'esquitxos humans; en conjunt, una visió d'éssers que anaven deixant trossos de vida, que es convertien en or vil i corruptor en les caixes dels burgesos sense ànima, que amb gran escàndol portaven una vida de desordre i d'abusos de totes menes, mentre al seu davant panteixaven de fam i de misèria els pobres explotats, expoliats, i els feien rajar la sang dels propis cossos en lloc de procurar-los una alimentació adequada i un confort que no es nega ni als animals domèstics.

Al cap i a la fi, l'home és compost de cos i ànima. El cos necessita atendre justament les seves necessitats fisiològiques, i l'ànima ha de nodrir-se, també, de l'aliment espiritual propi dels éssers superiors.

El cos demana el necessari per al seu nodriment, i l'ànima també es nodreix d'idees nobles i elevades.

Les feres de la jungla devoren perquè la fam els hi obliga. Procureu-los el necessari i minvarà llur ferotgia.

Negueu a l'home l'aliment i el confort i es sentirà capaç de qualsevol acció, per molt atrevida que sembli.

El problema social actualment és, en bona part, un problema de rebost. Qui no té pa moltes se'n pensa, i és ben cert.

Doncs bé, no és per manca de coneixements dels problemes socials que afecten a la humanitat que el món sofreix les conseqüències del desequilibri social.

En diferents formes s'ha predicat, i s'ha repetit que es deu als obrers un tracte més humà.

Molts patrons han tancat llurs oïdes a la veu sensata i previsora de l'Església Catòlica, i per no haver volgut escoltar la seva veu, han de parar atenció als crits i estridències de les organitzacions anarco-sindicalistes, tement les amenaces, que moltes vegades es converteixen en tristes realitats, i tot allò que negaven abans, tot allò que no volien concedir de bon grat, amb tot i ésser de justícia, ara ho han de donar i pagar amb escreix, corregit i augmentat, a la *quinta* potència.

L'equivocació dels patrons consisteix a voler per a ells tot el fruit dels qui treballen, sense donar-los la part proporcional que en justícia deurien de repartir-los, i, no solament els neguen la part proporcional, sinó que ni tan sols els donen el necessari per a viure, i els escatimen els aliments i els obliguen a una vida ingrata i amarga que solament pot congriar odis i fer néixer idees d'extermini i destrucció.

Al cap i a la fi l'home, normalment constituït, té un cervell que pensa i un cor que batega. Si se l'obliga a què senti odi i a què pensi en la destrucció dels qui li destrueixen la pròpia existència, per què hem d'estranyar-nos que els obrers s'agrupin en associacions, o sindicats, de qualsevol mena, per a poder aconseguir el dret a viure, aquest dret del quai no n'estan privats ni els ocells ni els peixos?

El que passa ara, és la repetició del que ha passat sempre. Els amos, els potentats, sols cedeixen per força i per la por allò que haurien de concedir voluntàriament.

Si, al cap i a la fi, més tard o més de jorn, han d'accedir a les justes peticions, per què no atorguen als obrers el necessari, el que és de justícia?

Cementiri embanderat

PER R. RUCABADO

També han vist els meus ulls banderes al Cementiri; banderes de festa major. Al dia de la República flamejaven a tot drap els estendards barrat i tricolor damunt de tots els casals propis o incautats: palaus, museus, oficines, collegis, magatzems, mercats, escorxadors... i també cementiris! El sol i la fresca matinal del 14 d'abril feien voleiar a banda i banda de l'entrada del Cementiri Vell de Barcelona les dues senyeres, republicana i catalana, i el moviment dels draps vermells i grocs damunt l'austera construcció funerària, era d'una emoció inèdita, original creació de la delicadesa laica. A l'hora que la nació sencera és preocupada i transtornada per la llei de secularització de 30 de gener; a l'hora que el problema de l'enterrament religiós neguiteja cinc milions de cases i famílies, se celebrava a les necròpolis una hissada de banderes que significa la festa jubilar de l'Estat fet amo de les coses del Cèsar i de les coses de Déu, amb la inhonesta complicitat de la Regió. Amo sobre els vius i sobre els morts, jurisdicció intrusa i macabra de la potestat laica sobre els cossos, els cadàvers, les voluntats i les famílies, plantant pavelló de senyoria damunt del *jus sepulcri*, damunt de terra sagrada, fent voleiar els colors profans i profanadors entre creus i xiprers, portant al recés del silenci i de la pau, el clamor estrident de la política.

És cert que, a part de les banderes, senyal de jurisdicció laica, cap altra novetat visible no feria l'esperit, pel que es refereix al Cementiri Vell de Barcelona. Tot en el seu lloc: la creu, l'àngel, les inscripcions, la capella oberta, les imatges. (No sé si el capellà. Quant al Cementiri Nou, on també dos màstils, disposats eren per hissar bandera fa pocs dies, el capellà està relegat a casa seva, privat de despatx, del qual *arrencaren el lletrer*, presidint l'administració un lluent cromo de la República, grassa de cuixes, i vigent la consigna al personal de posar tots els obstacles al públic que demana el capellà per resar l'última absolta; jo testimoni.) És cert que al Cementiri de l'Est, en la seva entrada monumental i en la seva església tots els signes de la religió vera són conservats. Però un cop el penó enlairat de la jurisdicció civil i de la intenció civil, tots aquells signes religiosos sembla que se sotmouen i que trontollen i que s'hi estan a precari. L'una cosa va contra l'altra, i no pot durar la convivència. Hem d'agrair ara com ara als laïcistes que no toquin cap cosa sagrada, però aquesta gratitud és un desordre, perquè la creu i totes les manifestacions públiques de caràcter religiós, erigides són al Cementiri per dret propi, i no pas per condescendència del poder civil, o per oblit dels sectaris. Moltes inscripcions flanquegen els murs del Cementiri, pregàries collectives, dedicacions, textos de l'Escriptura, però, ai!, la bandera laica onejant sobre el mur sagrat, és la inscripció que nega totes les altres.

Aquí, encara no les han tretes, les creus, però, ¡en tants cementiris d'Espanya el 14 d'abril hi degueren onejar banderes, i ja no hi havien creus! L'expulsió de les creus encimbellades damunt dels portals, de les creus commemoratives, com a Balsareny, ha estat el darrer deport laic, seguit del sacrilegi grafiat en el rètol que esmenta el triomf de l'heretgia administrativa: "Cementiri Municipal". ¿I per què no "Església Municipal"? Algun dia potser ho veurem, si progressa el sofisma. ¿Per quina causa, diuen ells, tots els ciutadans que són uns a les casilles del cens, en els rebuts del fisc, al padró de veïns, a les fulles d'estadística, a les finestretes dels impostos, que són enterament indistints i iguals al davant de l'Administració, han d'ésser distints al cementiri? Els sucatintes del fisc s'arriben a creure que els ciutadans, pel sol fet de la coincidència veïnal, pensen tots com l'Administració, així com els agitadors de sindicat pretenen que tots els obrers, pel sol fet de l'ocupació en un mateix ofici, han de pensar, sentir, obrar igual. Ni el sindicat ni l'Administració no perceben els abismes que hi ha entre obrer i obrer d'una mateixa professió, entre ciutadà i ciutadà d'un mateix padró demogràfic. A l'església van uns, altres a la lògia;

uns a la missa, altres a la cràpula; uns a la caritat, al sacrifici, a l'almoina, altres al cinema, al cabaret, al dancing. ¿Per què, doncs, junts en la mort, si antagonistes i lluny i separats en vida?

¡Si el problema de la mort és el que divideix i classifica d'una manera més definitiva i radical! ¡Si l'actitud davant la mort és la que separa els homes amb muralla més alta! A un cementiri els qui es resignen a la mort, els qui creuen que la mort extingeix l'home i *volen* això, i desitgen això, que la mort extingeixi, dissipi i anihili l'home; els qui amen la mort eterna, els devots i creients en la mala mort. A un altre cementiri els qui es resignen a la mort física, però no pas a la mort de l'esperit; els qui refusen i temen la mort eterna, creuen i esperen que la mort serà vençuda, saben que la mort morirà un dia (*mors stupebit, et natura*), confien i descansen en la resurrecció. Paraula de Crist: "Deixeu que els morts enterrin els seus morts." Volia dir els morts del cementiri laic.

La darrera vinyeta de la dansa macabra és aquest cementiri embanderat, en festa *nacional*, espetegant al vent les virolades cretones damunt del fossar, míting *sense lletra*, d'afirmació política *per sepulcra regionum*. No sabíem que altra festa que la pia Festa dels Morts fos possible de celebrar allí on només alenen ço que Manzoni en deia "els castos pensaments de la tomba". Flors i corones més o menys piadoses, però no pas mitinesques, llums i ciris i misses a la capella i sufragis i oracions, vetaquí l'única joia del cementiri, i no pas llustrines laiques. Però ara, amb aquests estendards, el *Leviathan* anticlerical, tan orgullós com el monàrquic, i més grotesc, proclama el *jura terrestris et cœlestis imperium*, l'imperi, ultra de les terrenes, sobre les coses santes i sagrades en les quals ell no creu. No creu en el misteri de la mort, i vol dominar sobre la mort. Com els ateus bolxevics vol plantar l'escala als núvols, o atacar el cel i els núvols com aquells *"soldats de l'an II"* de Víctor Hugo, cantor de les epopeies de la Primera República francesa (cantor també, amb udol de gos trist, de Waterloo!), com aquell polític francès de la República Tercera, que es proposava "apagar els estels", *"éteindre les étoiles"*... És irrisòria en la seva demència agosarada aquesta "jura de la bandera" que els laics d'Espanya i Catalunya fan fer als morts del Cementiri. O tràgica i esgarrifosa com aquella exclamació del Virgili dantesc en arribar amb el seu company al centre de l'Avern, espaventats un i altre pel vent de les grans ales de Llucifer damnat; grans ales *com banderes* que fan dir al poeta una paròdia de l'himne litúrgic: *Vexilla regis prodeunt Inferni*. "Ja surten les banderes del rei infernal..."

Aquestes banderes, impròpies i profanes, hom se les troba a casa seva, en forma d'article 4.t de la llei de secularització de cementiris de 30 de gener últim, privant l'enterrament catòlic a tota persona, per catòlica que sigui i manifesta, que no hagi expressament fet constar (com i a on?) la voluntat de què sigui enterrat amb aquell ritu. La pertorbació, la intranquil·litat, la inseguretat que tots els súbdits catòlics, la major part immensa dels súbdits de la República, pateixen maldant per a fer constar en fulles, estampes, diplomes, mitjançant testimonis, *no podent recórrer al notari, per estar això als notaris severament prohibit*, la voluntat expressa de l'enterrament conforme a l'Església Catòlica a la quel pertanyen, procediment d'eficacia incerta (1), és el primer efecte de la negació violenta i brutal dels drets elementals de l'individu i de la família que la prescripció injusta i tirànica ha comès. I tant i més que a la incautació pedagògica, ens ofèn i molesta la cooperació de la bandera regional a la incautació funerària que l'Estat decreta, perquè vol dir que ja no és la Religió la mare protectora, el natural refugi defensor de l'individu oprimit per la burocràcia centralista i aplanadora, sinó que fa de concubina i de còmplice de l'Estat adúlter.

No s'esgota en una plana la indignació contra una política funerària que esclata en il·lícita victòria amb l'escàndol de les banderes violant la santa austeritat del Cementiri, lloc de mortalles i no de banderes. Aixequem els ulls mentrestant vers l'única senyera en què un hom pot confiar, *O Crux, Ave, spes unica*, senyera única i senyal universal dels cementiris.

"...el bon Jesús, tot cobert amb un vel negre:
Aquí és nostre capità, AQUÍ ÉS NOSTRA BANDERA!"

Banderes de la Fe i de l'Esperança, encara us he pogut saludar, a l'entrada exterior del Cementiri Vell de la ciutat de Barcelona. Onegin les paraules de Sant Pau, inscrites en lletres de pedra i de foc, onegin i flamegin pels esperits, estendards de llum i vida eterna a les portes fronteres de la ciutat dels morts, inviolable a les misèries burocràtiques. Bandera de la *Fides: "Iuxta fidem defuncti sunt omnes isti, confitentes quia peregrini et hospites sunt super terram"* (*Ad Hebreos*, 11, 13). Bandera de la *Spes: "Expectantes beatam spem et adventum gloriæ magni Dei et salvatoris nostri Jesuchristi"* (*Ad Titum*, 2, 13). (2)

Banderes de la Pàtria eterna i celestial. Les ensenyes polítiques intruses damunt del cementiri secularitzat han tingut la virtut de recordar-nos quina és la nostra pàtria veritable, i quin el patriotisme vertader. Quina és la pàtria única, per la qual val la pena de morir i de batre's.

(1) A Cazalla de la Sierra (Sevilla), segons telegrames del 28 de març, fou impedit per l'alcalde l'enterrament catòlic del veí de vuitanta tres anys Fernando Sánchez Pérez, la família del qual presentà la corresponent nota dient que volia ésser enterrat catòlicament, nota signada per *tres* testimonis. — A Higuera de Arjona (v. *El Debate*, 16 abril) l'alcalde ordenà que als enterraments catòlics no hi acudís el rector amb creu alçada, i que no cantessin responsos i que no es toquessin les campanes!

(2) Inscripcions del portal del recinte exterior, al Cementiri Vell.

MAS & ROCA
CAMISERIA - CORBATERIA - MITGERIA - GÈNERES DE PUNT
MAS i ROCA
CAMISERS
CASES ESPECIALITZADES PER A LA MIDA
24, Portaferrissa, 26 - Telèf. 71641 - BARCELONA - 16, Fontanella, 16 - Telèf. 12211

L'actuació pertorbadora dels comunistes

PER J. CIVERA I SORMANI

En poc temps han desaparegut de l'església d'Andalusia bellíssimes imatges d'un gran valor artístic. En aquelles terres, com tothom sap, existeixen veritables tresors artístics. El foc ha destruït alguns temples. A Andalusia els comunistes han comès diversos actes de barbàrie. És un fet que ningú no pot negar: el comunisme fa grans estralls en els pobles incultes. Els obrers cultes no es deixen enlluernar per les doctrines comunistes. Cada vegada que en les terres d'Espanya es comet un atemptat contra la civilització, fullegeu les revistes gràfiques, i veureu com els autors dels atemptats són homes que semblen sortits de les cavernes. Porten la incultura i la barbàrie reflectida al rostre.

Els comunistes d'acció no han pogut pair els fascicles de propaganda comunista que han llegit. La lectura d'aquests fascicles els ha girat el cervell. Es troben en un estat d'embriaguesa. No saben el que fan. Cremen les garbes de blat amuntegades als camps i destrueixen les cases dels camperols.

¿Són aquests pobres comunistes incultes, responsables d'aquesta follia destructora? No; els veritables responsables són els qui van recorrent les terres d'Espanya, escampant profusament la llavor de l'anarquia.

En Franco i altres elements pertorbadors, acaben de donar una sèrie de mitings a la ciutat de Palma. En aquelles terres amarades de llum la paraula dels agitadors deu haver sonat com una blasfèmia. El cas d'En Franco és desconcertant. Hauria pogut tenir un prestigi universal, i ha preferit convertir-se en un agitador vulgar. Com tothom sap, és un orador mediocre. No té condicions per a dirigir-se a les masses. ¿Què ha passat en la seva vida, que ha donat un tomb tan gran? Travessà l'Atlàntic per a preparar el viatge de l'ex-rei a l'Argentina. Entrava a palau amb els honors dels gran personatges; i de cop i volta es converteix en un demagog. Seria curiós saber a què es deu aquest canvi tan sobtat.

En Franco, a Palma ha dit veritables monstruositats. Digué al poble que l'escoltava, segurament per curiositat, que havia de calar foc a la Catedral i penjar els canonges. Abans no tenia aquesta fúria sectària. Dirigí paraules durissimes als rics, però ell en tornar a Barcelona, no féu el viatge amb els pobres, sinó amb els rics que ocupaven les cabines de preferència. Els rics són molt dolents, però quan aquests comunistes viatgen procuren estatjar-se en els millors hotels. ¿Per què no van a menjar i a dormir als hostals, com els pobres?

No creiem que triomfi el comunisme, però tenen tanta audàcia els capdavanters d'aquest moviment pertorbador, que si les autoritats no es mostren una mica enèrgiques, aconseguiran escampar la llavor de l'anarquia. No demanem lleis d'excepció, ni cruels persecucions, sinó el compliment estricte de la llei. Els comunistes actuen illegalment. Fullegeu el codi penal i veureu com les doctrines comunistes estan en contradicció amb els articles que es refereixen a la defensa de l'Estat. Els comunistes no tenen un programa clandestí. Cada vegada que celebren un Congrés internacional, anuncien ben clarament els procediments que es disposen a emprar per aconseguir el triomf del comunisme. No cal, per tant, preguntar als comunistes què volen i on van.

En el VI Congrés, celebrat a Moscú l'any 1928, foren ratificats els acords que es van pendre l'any 1924. en el V. Congrés internacional. La III Internacional comunista, després de declarar la necessitat "imprescindible" de la lluita de classes, esmenta les activitats que han de conduir a "crear una situació revolucionària desorganitzant econòmicament l'Estat pel mitjà de les vagues parcials i de la vaga general, plantejades en moments de crisi moral, política i del Poder". Aquesta definició és ben clara. La vaga general per als comunistes ha de tenir per objecte desorganitzar econòmicament l'Estat. Aquests actes preparatoris per a fer esclatar la revolució, constitueixen delicte.

Reproduim el programa comunista que fou ratificat en el VI Congrés internacional celebrat a Moscú, per a demostrar que el funcionament del partit comunista, en l'ordre jurídic, és illegal: "La finalitat del partit comunista no és altra que dirigir la classe obrera a la lluita revolucionària per assolir el Poder. Quan les classes que es trobin en el Poder estiguin desorganitzades, desmoralitzades; quan les masses estiguin en ple estat d'efervescència revolucionària; quan les masses estiguin disposades a actuar i acceptar sacrificis, el partit comunista té el deure de conduir les masses a l'atac directe contra l'Estat burgès. Cal arribar a aquest moment per mitjà de la propaganda, cada vegada més acalorada, i per mitjà de l'organització de les activitats de les masses, a les quals activitats han d'estar subordinats tots els aspectes de l'agitació. Cal incloure en ells les vagues, la combinació de vagues amb les manifestacions, la combinació entre les demostracions armades i les vagues, i finalment, la vaga general aliada a la insurrecció armada contra el Poder, contra l'Estat. Aquestes activitats exigeixen com a condició indispensable una organització i una activa propaganda dintre de l'exèrcit i de la marina de guerra. Cal no oblidar la tàctica política del leninisme: saber conduir les masses a posicions revolucionàries, de manera que elles es convencin, per pròpia experiència, de la necessitat de la revolució."

No creiem que calguin comentaris. Hom veu d'una manera ben clara la posició dels comunistes. ¿Com és posible declarar legal un partit que accepta aquest programa? Els comunistes no solament fomenten la rebeldia sinó també la indisciplina. Consideren lícit que es faci propaganda comunista dintre les casernes. Aneu a Rússia i proveu de fer propaganda anticomunista no solament dins de les casernes, sinó en els tallers i en les fàbriques. Tingueu la seguretat que si tinguéssiu la gosadia de fer una cosa semblant, no veuríeu mai més la llum del sol.

Si els russos que no creuen en el paradís comunista, fessin dins el territori de la República soviètica, el mateix que fan els comunistes en els països que ells anomenen burgesos, serien afusellats. Els homes que actualment tiranitzen el poble rus, fomenten el desordre i la indisciplina en tots els pobles d'Europa; i en canvi castiguen severament els qui intenten desfer-se del jou comunista.

Els comunistes no volen "convertir" al comunisme els intellectuals i els homes cultes. No ho intenten, perquè saben que un home culte ni pot creure en el paradís comunista ni pot actuar al marge de la llei. La propaganda la fan entre els obrers més incultes. Aquesta pobra gent és l'instrument revolucionari dels comunistes.

Per evitar l'expandiment de les doctrines comunistes, cal aconseguir que tothom treballi i que no hi hagi misèria. Quan un home es mor de fam, és molt fàcil posar en les seves mans l'arma de la violència. Cal que els pobres sàpiguen que no estan desemparats, i que els qui treballen es recorden dels qui no poden treballar.

El problema de viure

CÍRCOL VICIÓS

La manca d'homes de govern ben preparats per a regir el país en el nou règim, és, tal volta, la causa principal del desgavell regnant a Espanya en l'ordre econòmic, com en els altres ordres de la vida pública, deixant de banda, de moment, el més suprem dels ordres — l'ordre religiós, — en el qual aquesta manca d'homes de govern i la sobra de sectaris encimbellats, han produït i estan produint encara, estralls imponderables.

Un dels aspectes més importants de la governació de l'Estat és el dels proveïments, al qual es dediquen, a les nacions civilitzades, els polítics més idonis.

Per una sèrie de causes i circumstàncies que no és del cas esbrinar ara, els problemes econòmics ocupen el primer lloc de la política arreu del món.

Els esforços fets i que es fan per tots els governs a fi i efecte d'abaratir el cost de la vida, ja que, sense gran temeritat, és impossible alçar els salaris, són verament admirables i dignes de lloança. Una excepció hi ha, però, en aquesta general tasca governativa per la "salut pública": Espanya.

El govern espanyol no en sap res d'aquest vital afer; no té política de proveïments, ni la coneix tan sols.

I no és pas perquè el problema de la vida no el tinguem plantejat ací i amb greus caràcters, per desgràcia. Però aquest problema del viure a Espanya es va resolent, diguem-ho així, pels següents mitjans, tan simplistes com anorreadors:

Empobrint-se l'Estat.

Arruïnant-se molts comerços.

Alçant els salaris.

Depauperant-se la gent.

En compte d'enfocar el problema atacant les arrels del mal, ens en anem per les branques, fent malbé els pocs fruits que resten.

I com que l'acció de l'Estat marxa a la deriva, si és que marxa, i a les palpentes, perquè en aquest problema no hi veu de cap ull, els conflictes que aquest problema continuament produeix, es van conjurant, principalment, per un — el més perillós, — de dits mitjans: l'augment de salaris.

I aquest augment provoca el "círcol viciós" a què ens referim en el subtítol d'aquest article; círcol viciós que es va eixamplant de dia en dia i acabarà convertint-se en una immensa argolla que farà impossible el desenrotllament de la vida social.

* * *

Exemple crepitant de ço que diem respecte del problema del viure el tenim aquí mateix, a Barcelona. L'Ajuntament no té ni tan sols estudiada la política de proveïments. S'acontenta seguint la rutina d'una burocràcia que no està a l'altura dels temps, encara que a superior altura que els que la manen.

¿Què té d'estrany, doncs, que aquest ram vital de la vida ciutadana vagi com va?

Si les estadístiques oficials a casa nostra fossin veritat, els números *índex* de preus dels comestibles ens donarien alguna vegada un sentit optimista, però la despietada realitat no els confirma pas mai. I si alguna vegada algun article de consum sembla desmentir aquesta afirmació, és per a fer més sensible la regla general.

Tingui's en compte que una cosa són els preus municipals imposats i marcats sobre la mateixa mercaderia en venda, i altra els *preus reals* a què es ven en els mercats. Això és fàcil constatar-ho.

Donades les corrupteles existents en l'administració local, i les deficiències morals que s'observen en gran part del comerç de comestibles, la baixa de preus, aconseguida en la immensa majoria de les ciutats estrangeres, a Barcelona es fa quasi impossible, molt més tenint en consideració la manca d'una política de proveïments sàvia, moral i assenyada.

La massa de venedors de comestibles, a més d'una font de fer, i fer fer, fortunes, constitueix una força electoral de primer ordre.

¿Com voleu que hi hagi cap dels polítics governants que s'atreveixi a fer-la llaurar dret?

* * *

A les causes ordinàries, per dir-ho així, de l'encariment de la vida, se n'hi ha afegit una altra de molt important: la baixa de la pesseta, que facilita als importadors de l'estranger la compra a baix preu d'una pila de productes de la nostra terra que abans d'aquesta baixa es consumien forçosament ací.

Ara no; ara bona part, i per de prompte la millor, traspassa les fronteres. L'esfereïdor encariment de les fruites i verdures es deu a l'explotació que se'n fa.

Alguns diuen que aquests no són articles de primera necessitat, però, si abans no ho eren, avui ho són. I aquell que ho dubti podrà comprovar-ho fàcilment.

* * *

Aquest estat de coses empobreix l'Estat perquè ha de fer continuament esforços ruïnosos per sostenir masses ingents de pobres que no poden menjar.

Aquest estat de coses arruïna infinitat de comerços, perquè, com més venen, més perden, doncs no cobren bona part del gèneres venuts. "Porten al coll" — els comerços a què alludim, — gran nombre dels més empobrits clients.

Aquest estat de coses depaupera la gent, perquè no pot menjar el que necessita. Una investigació sobre aquest fet econòmico-social projectaria una llum sinistra sobre les misèries encobertes dels estaments ciutadans més modestos. Ai, de les classes mitjanes!...

Aquest estat de coses, per fi, és el que es pretén adobar amb la puja dels jornals. I a cada puja de jornals, nova elevació de preus...!

J. J. C.

L'acció parroquial i els obrers (1)

PER A. GRIERA

Missió de la clerecia. — L'Església i el poble. — L'ànima de l'obrer és bona. — Els grans nuclis de població maten la vida de l'esperit.

I

La "cura animarum" en conjunt és una missió encomanada al sacerdot i, d'una manera especial al senyor rector. És un "officium" que li va ésser confiat amb la collació del benefici (can. 551 i 564).

El cànon 569 recomana amb el màxim interès al senyor rector "que vigili amb tota cura per tal d'evitar que en la seva parròquia arreli alguna mala llavor perjudicial per a la fe i bons costums".

Si en aquest treball donem una gran importància a la cura de les ànimes dels obrers, no volem significar de cap manera que la cura de les ànimes de les altres classes socials sigui d'una importància inferior.

Hom ha pogut constatar que, durant els darrers decennis, en les parròquies dels centres fabrils de la nostra terra, com anteriorment en les dels altres centres industrials d'Europa, s'han propagat doctrines hostils a la fe i contràries als bons costums, les quals no són pas solament patrimoni de la classe obrera, sinó de totes les classes socials. Gairebé arreu la població obrera és la més nombrosa de la parròquia. Cal també tenir en compte que una sèrie de factors han contribuït d'una manera especial a desenrotllar els elements negatius i destructors en la classe obrera.

L'agitació en la fàbrica i en la família, els desenganys adquirits pel comportament dels seus líders, la crisi de treball i el desballestament econòmic, són factors que han exercit una influència dissolvent i han allunyat totalment la classe obrera del contacte amb els sacerdots.

Aquest fet és una raó i també un motiu especial per a donar una preferència especial a l'acció parroquial en el camp obrer.

El sacerdot mai no es pot rellevar de la missió especial que li ha estat confiada de la "cura animarum". Pràcticament ha de seguir diversos procediments, segons tingui una cura especial dels obrers, o dels homes de carrera. L'acció parroquial obrera reclama procediments especials que cal emprar en el dia d'avui si es volen obtenir resultats positius.

L'objectiu especial de l'acció parroquial obrera és el conservar i el confirmar en la fe els obrers creients i enfortir-los contra les campanyes de l'enemic, el qual ben sovint varia els procediments de combat.

Ja en 1911 el cardenal Faulhaber va recalcar la importància del problema de l'acció pastoral en el camp obrer: "La reconquesta dels obrers per a l'Església és una missió molt espinosa per a l'acció parroquial, és una vertadera espina. La majoria dels catòlics i de la clerecia encara no veuen clar sobre aquest problema." Sovint es pot comprovar que nuclis d'obrers se separen de l'Església i hom es conhorta dient que amb freqüència s'han produït fets semblants; que molts grups en massa se n'han anat al desert, que avui es propaga un paganisme o laïcisme, d'un nivell cultural molt inferior al de cultures anteriors. Per altra banda la tècnica refinada dels moderns facilita als homes la fruïció dels plaers d'una manera fins ara desconeguda.

Certs sectors de la clerecia es donen compte d'aquesta situació terrible, però es consolen amb dir que l'Església pot esperar tranquil·lament. Diuen que podem esperar que el poble es torni completament pagà i llavors amb els mètodes antics emprendrem una nova missió per a convertir aquests pagans, els quals seran de nou incorporats a l'Església, ja que les portes de l'infern no prevaldran pas en contra d'ella; i s'han de complir les paraules de l'Evangeli que hi haurà un sol ramat i un pastor.

És cosa certa que Crist no abandonarà mai la seva Església; però, si consentim amb els braços plegats que les coses segueixen lliurement el seu camí, nosaltres no complim pas el nostre deure; nosaltres ens adormim quan la gràcia divina lluita amb l'esperit de negació dels temps actuals. ¿Qui vol assumir aquesta responsabilitat? La cura de les ànimes és un "officium". El Senyor corria al darrera d'una ovella esgarriada i nosaltres hem d'anar corrent per si atrapem les noranta-nou que caminen esgarriades pel desert. I perquè les grans masses de població són obrers es fa absolutament necessària una acció parroquial especial per als obrers.

II

És un fet que la força de l'Església es debilita així que aquesta viu distanciada de la vida popular. Es dóna el cas que els períodes més esplendorosos de les ciències teològiques eren, moltes vegades, temps del tot estèrils per a l'Església. Però tan aviat com entra altra vegada en contacte amb el poble es vigoritza i s'enforteix.

Durant el segle XIX, l'acció parroquial va començar de preocupar-se dels problemes d'actualitat palpitant amb els mitjans que tenia a la seva disposició; fins i tot creava les associacions lliures d'obrers. Ketteler volia tornar a guanyar per a l'Església el seu *quart* estament, valent-se de l'acció parroquial entre els malalts i moribunds. Aquest gran bisbe reclamava en la conferència espiscopal de Fulda, de 1869, "l'acció parroquial individual desenrotllada amb un tacte fi i sensible entre la població obrera". Durant els anys que han transcorregut del segle XX, encara no ha estat possible realitzar aquest ideal. La clerecia no estava preparada degudament per això. Les aptituds especials que aquesta reclamava es troben aïlladament en alguns individus; no són pas encara en el dia d'avui, patrimoni de la clerecia parroquial que ha de desplegar aquesta actuació.

Per tant, és una necessitat peremptòria que, en aquests temps, en els quals els senyals de descomposició social són tan clars, es faci una crida per tal d'organitzar d'una manera seriosa i metòdica l'acció parroquial en el camp obrer.

(1) Les idees que s'exposen en aquest article són un resum de les darreres publicacions alemanyes i franceses sobre l'"Acció parroquial al camp obrer".

III

L'acció parroquial en el camp obrer exigeix un coneixement de l'ànima de l'obrer. L'ànima de l'obrer és abans que tot i per damunt de tot una ànima humana. Un cop s'hagi tret l'ànima de l'obrer del fangueig en què viu enfotgegada, recobrarà el seu aspecte originari, tota la seva naturalitat. L'obrer que avui treballa en la indústria és el camperol o l'obrer manual d'ahir. Els camperols i els obrers manuals són persones que, per raó del seu origen, tenen i conserven una gran humanitat, fins i tot en el dia d'avui en què vivim la tècnica, el paganisme modern, la despreocupació i allò que en diuen civilització. No es pot negar, però, que aquests obrers no portin gèrmens i microbis de les infeccions dels nostres dies. L'ànima de l'obrer participa de les influències de la vida moderna. Així com tot organisme té un "locus minoris resistentiæ", així també el té l'ànima de l'obrer. Tota ànima té un punt flac per on poden penetrar l'esperit i l'ambient del temps modern. Aquest punt pot ser bo o dolent. El testimoni de la modernitat està en allò que remou tot l'ordre de la creació i el vol posar sota el domini de les forces humanes. L'ànima de l'obrer sent també aquest daler. És aquest el punt flac per on cal penetrar en l'ànima de l'obrer.

L'obrer ha devingut un jornaler. Per tal de poder guanyar la seva subsistència i la de la família s'ha hagut d'allunyar del contacte amb els dirigents de la producció i la seva força de treball ha estat collocada a la disposició dels productors sota el comanament de l'empresari.

La situació de l'obrer de la indústria moderna és especialíssima; ell ha de sentir i viure la duresa de l'organització de l'economia individualista i capitalista, com cap altra classe d'obrers. Per això Höfer ha pogut dir de l'economia, que converteix tots els homes en màquines de les quals en neixen els "homunculi", els homes artificials que en comptes de cor tenen màquines de comptar en el pit. Aquests homes tenen una manera de pensar que es regula solament pel què diran, tenen una voluntat encadenada que espera explotar per a donar-se de ple a les passions i per a lliurar-se als plaers de la vida. Aquesta és la situació de l'obrer de les grans indústries.

IV

El desplegament ràpid de la indústria i de l'economia condicionà la formació de grans nuclis urbans i la concentració de grans masses d'obrers. Una i altra condicionaven la formació d'un moviment obrer que desitjava satisfer els seus desigs en pro de la comunitat, vers una certa espiritualitat, cap a una independència del proletariat i en direcció a la participació dels beneficis materials de la cultura.

La vida exemple de l'obrer que no s'allunya de l'ombra del campanar del poble ha quedat destruïda. La vida de família de l'obrer està en descomposició; ambdues plagues converteixen l'obrer en un home sense tradició i sense pàtria. No és, doncs, cosa estranya que es vagi a una nova organització d'aquesta força desencaminada per mitjà de l'organització d'estaments proclamada pel Papa Pius XI en l'encíclica "Quadragesimo anno", la qual ha de conduir els obrers cap als dominis de la justícia i de l'amor.

La lluita del proletari va en molts indrets desencaminada i és superficial. I no és cosa estranya que ho sigui, tota vegada que no prové de l'esperit, sinó que és filla de les necessitats de la classe obrera.

La lluita de classes no és pas el remei per als mals de la humanitat, com lluita contra els interessos, en pot canviar l'estructura, no, però, l'esperit. Amb tot, la majoria dels obrers proclama aquesta lluita de classes perquè n'espera beneficis materials. El moviment i la lluita de classes proporcionen a la vida un contingent purament material. Amb tot la massa sospira per a una ideologia de contingut vital. Aquesta vida és solament comprensible quan contribueix a un benestar de l'individu aquí en la terra i el prepara per a una felicitat perdurable.

La premsa catòlica i neutra

La clerecia i la premsa catòlica. — El "Club acadèmic per a escriptors catòlics" d'Alemanya ha emprès l'organització de cursets de premsa catòlica per a sacerdots. El primer curset es va donar a Augsburg la tardor passada i el segon ha tingut lloc els dies 22 i 23 del passat febrer a Ratisbona, sota la presidència del senyor bisbe, eminent home de ciència, Dr. Miquel Buchberger director del "Kirchen Lexikon". Tres vegades diferents va parlar aquest eminent prelat sobre el problema de la premsa i del sacerdot. El famós Pare Muckermann hi exposà la situació actual del catolicisme i de la cultura d'Occident. Demés s'hi donaren conferències sobre "la relació entre la premsa i la cura d'ànimes", "el catòlic i el seu diari", "la revista dominical diocesana", etcètera. Durant el curs va tenir lloc una fervent adhesió dels escriptors catòlics de Ratisbona a l'Acció Catòlica.

Els perills de la premsa neutra i simpatitzant amb els catòlics. — Els antics tenien la dita "timeo hominem unius libri". Avui més que l'home d'un sol llibre ens ha de fer por l'home d'un sol diari, sobretot si aquest diari és neutre o simpatitzant amb els catòlics.

Darrerament el bisbe de Blois ha publicat una pastoral sobre la premsa. Aquest prelat distingeix quatre classes de periòdics; bons, dolents, neutres i simpatitzants amb els catòlics. Dissortadament, les dues darreres categories de periòdics són les preferides dels catòlics aquí i a tot arreu.

El periòdic és avui l'escola dels grans i dels petits i el punt de mira del periòdic que es llegeix, influeix d'una manera insensible en la manera de pensar del lector. La redacció i la direcció d'aquests periòdics neutres està sempre en mans d'escriptors que tenen una posició totalment indiferent respecte l'obra i la missió de l'Església i mai no estan ben informats dels problemes religiosos que afecten els catòlics.

Els periòdics simpatitzants amb els catòlics dediquen cert espai als problemes de caràcter religiós en les seves columnes; saben perfectament que entre els seus lectors s'hi compten molts catòlics. Tals notícies poden satisfer solament el lector superficial; no donen, però, una visió real del problema catòlic segons les exigències d'un creient, més que més si es té en compte que en altres indrets del mateix periòdic es publiquen articles i es donen notícies contràries a la idea catòlica.

Carnet setmanal

Espectacle edificant. — *Per a celebrar el primer aniversari de la República, el diumenge últim se'ns oferiren, als antics Palaus del que havia estat estatge de l'Exposició de Barcelona, espectacles veritablement reconfortadors. Els republicans radicals-socialistes, dissidents del nucli oficial del partit, celebraren un míting; i els socialistes de la Unió General de Treballadors en tingueren un altre. El primer es interromput per gent que protestava, que demanava controvèrsia, que quan se'ls concedia no la volien, etc. El segon, tingué una bona teoria de cops de cadira, ferits, interrupcions i violències de tota mena.*

Al mateix temps, i perquè l'espectacle d'harmonia fos encara més impressionant, mentre els radicals-socialistes celebraven el míting, els ortodoxos del Partit, és a dir, els del Passeig de Gràcia, celebraven una conferència, i prou; i mentre els socialistes espanyols, amb la seva collaboració catalana, es reunien en accidentat míting a Montjuïc, els de la Unió Socialista de Catalunya tenien la clausura d'un Congrés en el qual prenien acords de gran importància, però l'interès dels quals per al poble és molt relatiu... per la senzilla raó que no tenen poble, doncs el partit resta reduït als burgesassos i enxufistes *màxims senyors Campalans, Xiraus múltiples, etc.*

Quin espectacle més reconfortant! Davant d'això, qui no posa esperances en aquesta gent?; ¿qui no sent la seva ànima optimista i afalagada per aquestes divisions i subdivisions múltiples i inacabables? I tots parlaren contra els altres; i els mítings, enlloc d'ésser exposició d'idees, eren exposició de dicteris d'uns germans (!) contra els altres. ¡Bell espectacle, certament! Prometedor de grans alegries per al dia de demà.

A nosaltres, però, no ens sabria greu si entremig no hi hagués gran quantitat de poble senzill, de bona fe, que es deixa portar per aquesta gent.

Davant l'Estatut de Catalunya. — *L'aprovació de l'Estatut constitueix, avui per avui, l'afer de més importància per a la nostra terra. Tenim al damunt la seva discussió, i caldrà fer un resum de l'actitud en què es troben tots els partits polítics davant el transcendental negoci públic.*

Hom sap que el dia 2 d'agost de 1931 el poble català va votar un Estatut elaborat per uns homes més o menys representatius del sentir del poble. Passem per alt la forma d'aquell plebiscit i les seves garanties de serietat, i passem per alt el pecat de no fer que en l'elaboració del projecte d'Estatut hi prenguessin part, com era deure elemental, les representacions de tots els partits catalans. El cert és que aquests partits, a priori *o* a posteriori, *han acceptat aquell projecte, i avui tots hem quedat conformes en què constitueix la voluntat de Catalunya portada a les Corts.*

Aquestes, segons ens diuen els homes del Pacte de Sant Sebastià, tenen el deure d'aprovar el projecte d'Estatut, segons els termes d'aquell Pacte. Passem també per alt el que homes com Lerroux, Maura, etc., dissenteixin d'aquesta realitat del Pacte de Sant Sebastià, ja que, segons ells, ningú no es podia comprometre allí a hipotecar la voluntat de les Corts per al dia de demà. Ni els homes del Pacte eren prou representatius, ni ningú no els havia delegat, ni ningú ens ha explicat, a hores d'ara, ben bé en què va consistir aquell famós Pacte.

Però ens cal deixar tot això de banda. Amb Pacte o sense Pacte, és un fet ben cert que cap partit polític de Catalunya no ha protestat d'aquell projecte d'Estatut i que, en aquest moment, representa la voluntat, expressa o tàcita, del nostre poble.

És ben cert que, per a unes Corts que es diuen liberals i democràtiques, ha de pesar aquest fet per damunt de totes les coses. La discussió hi serà o no hi serà; però el resultat no pot ésser altre que el respecte a la voluntat del poble, o bé el fracàs de la gent de l'Esquerra catalana, fautora de tot això i tristament orientadora del moment polític actual, serà un fet evident i clar, que no necessitarà explicacions de cap mena.

Vindrà l'Estatut? Sembla evident que vindrà. Però en quins termes vindrà aprovat? Perquè, el que és essencial és que no ens donin un Estatut mutilat, sobre tot en matèries tan transcendentals com la de l'ensenyança, sense la qual l'autonomia de Catalunya resultaria un engany.

El partit radical no té cap posició clara respecte a l'Estatut. Lerroux autonomista és quelcom que ens fa somriure només d'esmentar-ho. Votarà l'Estatut, però amb tots els retalls possibles i amb totes les limitacions que no arribin a comprometre la posició política que respecte d'ell ha adoptat el cap radical.

Els agraris han manifestat ja la seva opinió contrària al projecte, doncs, malgrat que són essencialment autonomistes, segons diuen, tot els semblen limitacions de la sobirania, d'aquest concepte revellit que avui ja no és invocat seriosament per ningú del món. Autonomistes, sí; però el concedir contribucions a Catalunya ataca la sobirania de l'Estat. Autonomistes, sí; però nomenar jutges, notaris i registradors a Catalunya és quelcom que ells no volen. Autonomistes, sí; però que Catalunya pugui tenir ensenyança pròpia, de cap manera, o, almenys, junt amb l'ensenyança de l'Estat. Llavors ¿en què consisteix l'autonomisme d'aquells senyors?

No diguem res dels socialistes. Aquests són essencialment, doctrinalment, centralitzadors. Per ells el país s'ha de reduir a l'Estat, i aquest s'ha de convertir en una mena de casa de beneficència en la qual cada u treballi i cada u perdi la seva personalitat per a restar convertit en un ordinal. I si així entenen la llibertat individual ¿com voleu que entenguin la llibertat collectiva dels pobles? Ells faran el que manin a la Casa del Pueblo, *de Madrid, únic centre impulsor de les seves opinions i dels seus vots. A més a més, s'hi troben tan bé amb els sous i els* enxufes *de l'Estat actual, que no comprenen de cap manera com els pot ésser restada tota una regió d'aquest seu pressupost familiar i de partit. Tampoc ne tenen cap simpatia per Catalunya des del punt de vista partidista, doncs aquesta terra és aliment del sindicalisme, i aquests resulta el seu pitjor enemic.*

Els radicals-socialistes tampoc no entenen el problema de Catalunya. El seu mateix cap, Marcelli Domingo, no acaba de resultar catalanista; i encara que ho resultés, és ben cert que en aquest punt trobaria dificultats per a imposar-se als seus companys de "jabalinismo". Probablement, es produirà entre

aquesta gent una divisió d'opinions, de vots i de gustos que donarà per resultat una confusió en el moment suprem.

I per damunt de tot aquest panorama hi sura el Dictamen de la Comissió parlamentària, dictamen ben diferent de tot el que Catalunya expressà en el seu plebiscit de 2 d'agost de 1931. Però és un dictamen i és una realitat damunt la qual caldrà discutir i argumentar. Per tant, un obstacle que caldrà vèncer en una o altra forma. Com? El cap del Govern sembla decidit a enfrontar-se amb la realitat del problema català i a resoldre'l d'una o d'altra manera. Però tingui present el senyor Azaña que les Corts podran aprovar un Estatut o altre; però que la realitat de Catalunya podrà donar per resolt o per no resolt el seu problema, que més tard o més d'hora haurà de trucar novament a les seves portes si no es resol conforme als desigs de la majoria del poble català.

Ja gairebé hi som. D'ací a pocs dies l'assumpte tindrà un estat parlamentari, ja de discussió i de votació definitiva. I els parlamentaris catalans semblen conjurats a no acceptar altra solució que la del dictamen plebiscitari de la nostra terra encarnat en l'Estatut de Catalunya. Així ho han dit els parlamentaris; així ho propugnen diverses agrupacions polítiques avui més o menys dominants dins la nostra terra.

Què en resultarà de tot això, catalans? L'Esquerra de Catalunya, la desorientació de la qual ha estat completa durant el primer any de República que acaba de passar, ens ho ha de dir categòricament. ¡Quina perspectiva per a la nostra Catalunya, amics!

Crònica de moviment catòlic

El retorn a la decència. — El cardenal Serédi acaba de publicar un interessant article en el "Das Neue Reich" en el qual explica com tota la crisi moral i material que afligeix el món solament pot ser aminorada amb un retorn general a la decència o honestedat en els costums i en els afers. En el món polític els elements que integren el "partit" no cerquen el millorament i l'ordenament de la cosa pública; cerquen "el fer carrera". Per una banda es pretén justificar amb la capa política la participació en grans empreses, el ser conseller o advocat de grans companyies i la intriga per a ocupar els primers llocs. I la mateixa cosa succeeix en els altres odres de la vida pública. El funcionari no es recorda que és un servidor de l'estat i del públic que és el que paga, ni l'autoritat pot res amb ell; al contrari, és ell qui suborna l'autoritat. Sota l'aspecte econòmic el que passa en el món dels negocis és senzillament escandalós. Grans consorcis esclafen el petit industrial; la revenja deixa sentir-se damunt del botiguer que no ven a un determinat preu; se'l boicoteja. En sentit moral són inacceptables certes primes i tants per cent de venda. I una cosa semblant succeeix en el món de les arts i de les ciències. Les "camarilles" causen en aquests dominis vertaderes catàstrofes. ¿Els artistes o els escriptors de més vàlua són estimats en nostre temps de la manera deguda? Sempre són víctimes dels intrigants: dels elements de valor dubtosa. El periodisme és avui l'element que més es cotitza en el món literari. I un fet semblant es produeix en el món de la ciència. El professor universitari ja no és escollit per la seva ciència sinó per les seves relacions amb les "camarilles". Cal retornar a la decència i a l'honestedat de costums. La seva absència és la causa de la desconfiança que ha produït la gran crisi espiritual i material que afligeix el nostre temps.

Una conversió interessant. — La "Schweizeriche Rundchau" dóna compte de l'interessant conversió a l'Església Catòlica de l'eminent teòleg protestant Oscar Banhofer, esdevinguda a Ginebra el dia de Pasqua d'enguany. La conferència d'unió de les esglésies d'Estocolm, que ha creat darrerament un Institut internacional de ciències socials a Ginebra, comptava com un dels seus primers collaboradors el jove teòlog Oscar Banhofer que s'havia fet conèixer per les seves obres "Filosofia crítica de la Religió" i la "Metareligiöse". En aquests estudis Banhofer explica el procés del seu cercar el "Deus ignotus" i com aquest és el Crist "Christus ist" tal com se l'adora en l'Església catòlica. No sabem quines influències van conduir aquest jove protestant cap al si de la nostre Santa Mare Església. Creiem, però, que la gran figura de Monsenyor Besson, arquebisbe de Lausanne-Fribourg i els seus escrits exerceixen avui una influència atraient, gairebé irresistible, damunt dels esperits cultivats no catòlics de l'Europa central.

Una Acadèmia que encara serveix per alguna cosa. — Anys enrera un escriptor francès consignava que entre les rèmores de la humanitat calia comptar: la cambra dels lords d'Anglaterra, el Kàiser d'Alemanya i l'Acadèmia francesa. A Hongria hi ha una Acadèmia de Ciències que encara serveix per alguna cosa. Darrerament, en l'avinentesa d'atorgar el premi Voynits, destinat a una obra dramàtica, aquella Acadèmia va emetre el següent judici que cal que sigui notat per la seva valentia i per la seva falta de prejudicis: "Aquests escriptors sense ànima (es refereix

Abans de fer les vostres **inversions en valors** *consulteu les seves garanties, característiques i perspectives*

L. GOMIS
Corredor de Canvi i Borsa
Fontanella, 15 - Barcelona

SERVEI GRATUIT D'INFORMACIO SOBRE TOTA CLASSE DE VALORS

als autors dramàtics moderns) descriuen el món fastigós de la porqueria moral i de la corrupció no com un exemple aterridor; es rebolquen amb plaer en la brutícia, especulen amb els instints de la bèstia humana que estan semiadormits en el públic i no solament pequen contra l'esperit sinó, fins i tot, contra la llengua." Aquest judici no és solament per als escriptors d'Hongria; escau perfectament als escriptors de drames de la majoria de literatures europees. Les obres que es diuen cabdals de la nostra literatura actual (no solament drames, sinó també novelles), cauen de ple en aquesta condemna. Cal, només, recordar una "Laura en la ciutat dels sants" o els drames moralment dolents, i pitjors pel seu llenguatge ordinari, d'En Sagarra. L'associació hongaresa d'autors del teatre ha incoat procés contra l'Acadèmia "per ofensa pública a l'honor i per perjudici del crèdit". No cal dir, com els nostres autors de drames bruts i de vodevils, són persones honrades.

Butlletí d'ACCIÓ POPULAR

Solsona

Ens plau de transcriure íntegrament el programa de la inauguració d'ACCIÓ POPULAR de Solsona. No hem d'insistir en l'importància d'aquest acte: és ben vistent, amb la sola lectura de les ratlles que segueixen. Sí, però, que ens complavem a fer pública la nostra viva gratitud i efusiva felicitació als organitzadors de tan bella festa.

Programa dels actes que ACCIÓ POPULAR de Solsona (Delegació comarcal) celebrarà el dia 24 del present mes d'abril amb motiu de la seva inauguració oficial.

A dos quarts de set del matí. — Diana per la banda de música.

A les vuit. — Ofici solemne a la Capella de la Mare de Déu del Claustre.

A les onze. — Grandiós míting d'afirmació dels ideals d'ACCIÓ POPULAR, a càrrec dels següents oradors:

M.ª dels Àngels Matas Perpinyà (de "Cívica Femenina" de Barcelona); Joan B. Muntada i Macau; Joan Soler Janer; Angel Marqués; Joan Blanch i Boés; Francesc d'A. Manich Illa; Eduard Bertran i Coma.

A la una de la tarda. — Àpat de germanor en el local social.

A les tres. — Inauguració oficial d'ACCIÓ POPULAR de Solsona i Assemblea o reunió de Delegats d'ACCIÓ POPULAR dels pobles d'aquesta Diòcesi.

A les quatre. — Esplèndida audició de sardanes.

A les nou del vespre. — Per la Secció dramàtica de l'Entitat, augmentada amb valuosos elements forasters, es posarà en escena el grandiós i molt aplaudit drama en 3 actes, original d'Àngel Guimerà, *Mar i Cel*.

Als nostres amics de la Diòcesi de Solsona

Preguem a tots els nostres Delegats de la Diòcesi de Solsona, que posin tota la cura possible en les respostes al qüestionari circulat, per tal de servir de fonament i documentació a les deliberacions i acords de la Reunió que tindran en la magna Diada de la inauguració oficial d'ACCIÓ POPULAR de Solsona, inici d'una obra intensíssima d'apostolat pràctic en aquestes contrades que tan generosament han respost sempre a la nostra crida de recristianització social.

Cal que aquests dalers tan bellament manifestats amb actes de gran ressonància, tinguin una concreció viva i fecunda en la pràctica. Consoladora és l'obra realitzada en tota la Diòcesi, sembrada de Delegacions ben importants. Sota la benevolent complaença de l'Excm. Sr. Bisbe de Solsona, que amb pastoral afecte segueix aquestes tasques, i amb el decidit i abnegat concurs de tots els homes de bona voluntat, cal emprendre's ardidament una croda de conquesta i proselitisme que retorni al Crist els estaments tots de la Societat, sota la senyera de la Justícia i de la Pau.

Estem segurs que, compenetrats d'aquests sentiments, els nostres Delegats posaran tot el seu entusiasme per l'èxit de l'acte del dia 24 i sobre tot per les seves derivacions pràctiques.

Cervera

Altre cop el Sr. Governador de Lleida ha tingut a bé suspendre un acte d'ACCIÓ POPULAR. Es tracta del grandiós míting organitzat per la Delegació de Cervera, per al passat diumenge, dia 17, i a càrrec dels següents oradors: Srs. Antoni Borrell, Jaume Tarés, Francesc Ribelles i la Srta. Nativitat Mir, de la "Cívica Femenina".

L'ofici de suepensió no allegava cap causa per a justificar-la; aquestes negatives infonamentades ens obliguen a renovar la respectuosa i enèrgica protesta que formulavem la passada setmana amb motiu d'haver-se adoptat una resolució semblant amb el míting de Balaguer.

No creiem que el Sr. Governador de Lleida vulgui donar la sensació de parcialitat, ni d'arbitrarietat, i per això esperem que en el successiu rectificarà noblement la seva conducta.

Torelló

El Sr. Jaume Tarés donà el passat diumenge, a Torelló, la tercera conferència del cicle organitzat amb tan d'encert.

El nostre amic va ésser molt aplaudit en finalitzar la seva brillant peroració. Esperem que d'aquestes conferències, derivaran tasques profitoses per a l'ACCIÓ POPULAR.

Tàrrega

Secció femenina. — Dilluns, dia 18, a les 7 del vespre, tingué lloc la Junta general per a procedir a la constitució definitiva d'aquesta secció. En el número vinent donarem compte dels noms dels elegits.

Secció d'obrers. — Divendres, dia 15, s'aprovaren els Estatuts pels elements obrers iniciadors d'aquesta Secció. Dits Estatuts han estat presentats al Govern Civil de la Província.

FOMENT DE PIETAT

Biblioteca d'Exercicis Espirituals

És finalitat d'aquesta biblioteca la publicació d'una col·lecció de llibres ordenats a donar-nos un coneixement autèntic i perfecte del text i de l'esperit dels Exercicis Espirituals de Sant Ignasi de Loyola, afavorint als qui els donen i als qui els reben, puix uns i altres necessiten instruments de direcció i d'acció, com ho proven els advertiments que tan sovintegen en el text del llibre ignasià.

Han estat ja publicats el següents:

VOLUM I **Sant Ignasi de Loyola autor dels Exercicis Espirituals,** pel P. Ignasi Casanovas S. I. Aquest volum, de 424 planes, conté la vida de St. Ignasi del qual es dóna un magnífic retrat espiritual.

VOLUM II **Text i versió dels Exercicis Espirituals de Sant Ignasi de Loyola,** pel P. Josep Calveras S. I., volum de 200 planes amb el text original i versió catalana del llibre de Sant Ignasi.

VOLUM III **Introducció als Exercicis Espirituals de Sant Ignasi de Loyola. Teoria i Preparació,** pel P. Ignasi Casanovas S. I. Consta de 332 planes, en les quals trobaran, Directors i Exercitants, profitoses ensenyances per al bon èxit espiritual dels Exercicis.

Preu de cada volum: Rústega, 3 ptes.; enquadernat, 4,50 ptes.

BIBLIOTECA HISTÒRICA
DE LA
BIBLIOTECA BALMES

Serie II Volum VII

JOSEP FINESTRES

ESTUDIS BIOGRÀFICS

pel

P. IGNASI CASANOVES S. I.

Aquest magnífic volum de 564 pàgines, i que compren: *Estudi preliminar.—Eloji funeral. — Vida i escrits. — Documents*, és talmateix obra de consulta obligada per a tots aquells que desitjin coneixer l'història de la cultura catalana al segle XVIII.

Preu del volum: **30** pessetes

OBRA NOVA

800 Pensaments

del
Bisbe TORRAS I BAGES

amb un pròleg del seu Secretari el Canonge Jesep Dacs.

Un bonic volum, relligat en rústega **2** pessetes

EDITORIAL BALMES

HISTÒRIA SUMÀRIA
DE LA
LITERATURA CATALANA

per MANUEL GARCIA SILVESTRE

Pròleg i Bibliografia per
MANUEL DE MONTOLIU

És un llibre que interessa a tothom. No ha de mancar a cap llar catalana en la qual sigui honorada la nostra llengua. És de gran cultura; a l'abast de totes les intel·ligències i de totes les fortunes.

Un volum de 440 planes, **5** ptes. en rústega, **6** ptes. en cartronet i **7** ptes. en tela.

Demaneu-lo a totes les llibreries

PRIMERA COMUNIÓ

Els millors llibres...
Els millors recordatoris...
Les millors ofrenes...

Foment de Pietat

NO ESPEREU ÚLTIMA HORA

EL MALTA "NATURA"
FORTALECE Y HERMOSEA EL ROSTRO

EL CAFÉ DEBILITA Y AFEA EL ROSTRO

EL CAFÈ *arruïna* la seva pròpia salut, *arruga* la cara, *malmet* els òrgans digestius, ronyons, fetge, sistema nerviós, etc.
Si V. rebutja el cafè i en compte d'ell pren **MALTA NATURA** beguda aromàtica, nutritiva i digestiva que resol els gasos, tindrà el rostre bell i rialler.

CASA SANTIVERI, S. A,
Oficines centrals. Colònia Santiveri
CAN TUNIS - Telèf. 33076 - BARCELONA

LÀMPARES I METALLISTERIA
INSTAL·LACIONS I REPARACIONS
SALVADOR COROMINA
Aigua - Sanejament - Comptadors d'aigua
(abonaments per a conservació i lectura) - **Electricitat - Gas**
Plaça de Catalunya, 4 **BARCELONA** **Telèfon 15794**

AROMAS DEL MONTSERRAT
GRAN LICOR
Els R. R. P. P. Benedictins i la casa Joan Fonolleda Serra, fan avinent a llurs amics que no és llegítim licor de Montserrat tot el que s'intenti vendre amb altre nom que el de
AROMAS DEL MONTSERRAT

RELOJERIA
MAURER
Rª CATALUÑA 52 fr. KURSAAL antes AVINO 38
MAURER
Proveïdors del Foment de Pietat

ANÓNIMA BARCELONESA DE COLAS Y ABONOS
Fàbrica de Productes Químics Orgànics
Alimants marca "Hèrcules" per animals i porcs.

Farina de peix fresc.—Farina de carn. Petxina d'ostres en granet i en pols per a aviram.—Fosfarina o farina fosfatada. — Fosfat de calç (d'ossos). — Farina d'ossos estirilitzats. — Farina d'alfals. — Farina de sang.
Superfosfats d'ossos i adobs orgànics.
Proveïdors de les principals granges i Ordes Religiosos
Despatx: Av. Mistral, 65 - Tel. 35926 - BARCELONA

JA SOU SUBSCRIPTORS DE CATALUNYA SOCIAL?

COL·LEGIALS

El més extens assortit
en **Impermeables,**
Capes, Trinxeres,
Abrics cautxutats estampats

CASA ROSICH
CASA FUNDADA L'ANY 1850
Ronda de Sant Pere, 7 :: Tapineria, 33
Avinguda Porta de l'Angel, 25

Companyia Trasatlàntica
VAPORS CORREUS ESPANYOLS

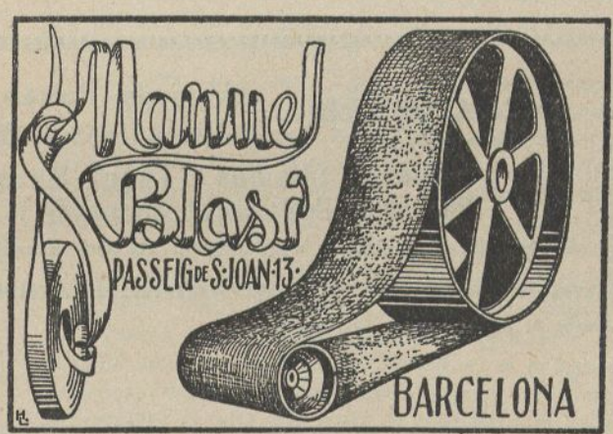
Serveis Regulars

RAPID } Espanya-Nova York
DIRECTE } **9 expedicions a l'any**
RAPID: Nord d'Espanya a Cuba i Mèxic
16 expedicions a l'any
EXPRESS: Mediterrani i l'Argentina
12 expedicions a l'any
LINIA: Mediterrani, Cuba i Nova York
16 expedicions a l'any
» Mediterrani, Costa Firme i Pacífic
11 expedicions a l'any
» Mediterrani a Fernando Póo
12 expedicions a l'any
» a Filipines
3 expedicions a l'any

Servei tipus Gran Hotel. - T. S. F. - Radiotelefonia. - Orquestra. - Capella, etc., etc.

Per informes, a les Agències de la Companyia en els principals ports d'Espanya. A Barcelona oficines de la Companyia: Plaça Medinaceli, 8.

FARMACIA Dr. MASÓ ARUMI
DEL
DOCTOR NADAL
TAN SOLS MEDICAMENTS PURÍSSIMS
ESPECÍFICS DE TOTES PROCEDÈNCIES
Rambla Canaletes, 1 :: Telèfon 1295
BARCELONA

PLAÇA DEL PI, 3 (enfront l'Església)

Acadèmia
Fundada en 1879

Avinguda Portal de l'Angel, 38
Telèfons 18953-75303 - - Apartat 782

Comerç : Idiomes : Taqui-Mecanografia
Peritatge, Professorat mercantil i Batxillerat

L'Acadèmia Cots col·loca oportunament els seus alumnes dignes i capacitats.

COTS

ATENES A. G. — Provença, 157; Barcelona.

CATALUNYA SOCIAL
Duran i Bas, 11
BARCELONA

FRANQUEO
CONCERTADO